

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

[Ḥamishah Ḥumshe Torah]

‘im targum Onkelos, u-ferushe Rashi u-ve’ur ye-targum Ashkenazi

Sefer Ba-midbar

Premsla, Yitshaq Itsaq ben Tsevi Hirsh

Ofenbakh, 569 [1808 oder 1809]

כט

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10257

וּמִנְחָתוֹ תַעֲשׂוּ תְּמִימִם יְהוָה
 לָכֶם וְנִסְפִיָּהֶם : פ
 כֹּט ח וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד
 לַחֹדֶשׁ מִקְרֵא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
 כֹּר־מִלֶּאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ
 יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם :
 וַעֲשִׂיתֶם עֲלֶיהָ לְרִיחַ נִיחַח
 לַיהוָה פֶּר בְּנֶבֶק אֶחָד אֵיל
 אֶחָד כִּבְשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה
 תְּמִימִם : ג וּמִנְחָתָם סֹלֶת
 בְּרוּלָה בִשְׂמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים
 לְפֶר שְׁנֵי עֶשְׂרִים לֶאֱיִל :
 ז וַעֲשֶׂרוֹן אֶחָד לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד
 לְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׁים : ח וּשְׁעִיר־
 עִזִּים אֶחָד חֲמֵאָת לְכֶבֶר
 עֲלֵיכֶם

אללעו מוס אהנע פעהלער
 זיין , אונד דאצו דאן גע-
 האריגע טראנקאפער :
 כט (ב) אס ערוטען טאגע
 דעז זיבענטען
 מאנאט זאללט איהר הייליגע
 פערקינדיגונג האלטען , אונד
 קיינע קונטארבייט פערריכט-
 טען : דיעזע זאלל אייך איין
 טאג דעז לערמבלאזענו זיין :
 (ג) איהר האכט דעם עוויגען
 צו עהרען , אלז איין גאנצען
 אפפער צום אנגענעהמען
 גערוד , דארצוברינגען , איינ
 שטיר , איינען ווידער : זיבען
 יאהריגע לאמער , אהנע
 לייבופעהלער : (ג) דאצו
 איהר מעהלאפפער , פאס
 פיינטען מעהלע מיט אעל
 איינגעריהרט : דרייא צעהנ-
 טהייל צום שטירע , צווייג
 צעהנטהייל צום ווידער :
 (ד) איין צעהנטהייל צו איינס
 לאממע : אונד זא צו אללען
 זיבען לאמערן : (ה) איינען
 ציגענבאק צום זינדענאפפער :
 אייך

תרגום אונקלוס

וּמִנְחָתֶיהָ תַעֲבֹדוּן שְׁלָמִין יְהוֹן לְכוּן וְנִסְפִיָּהוּן :
 כֹּט (ב) וּבִירְחָא שְׁבִיעָאָה כְּחַד לְיִרְחָא מְעַרַע קְדִישׁ יְהִי לְכוּן כָּל עֲבִידַת
 פּוֹלְחָן לֹא תַעֲבֹדוּן יוֹם יִבְכָּא יְהִי לְכוּן : (ג) וְתַעֲבֹדוּן עֲלֵתָא
 לְאַתְקַפְלָא בְּרַעְנָא קְדָם יְיָ תּוֹר בְּרִיתֹרֵי חַד דְּכֶר חַד אֲמָרִין בְּנֵי שָׁנָא שְׁבַע
 שְׁלָמִין : (ד) וּמִנְחָתֶיהוֹן סוּלְתָא דְּפִיקָא בְּמִשַׁח תִּלְתָּא עֶשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא תְּרִין
 עֶשְׂרוֹנִין לְדְכָרָא : (ה) וַעֲשֶׂרוֹנָא חַד לְאֲמָרָא חַד לְשְׁבַעָא אֲמָרִין : (ו) וְצִפִּיר
 בַּר עֵינֵי חַד חֲמֵאָתָא לְכֶבֶרָא עֲלֵיכוּן :

באור

חובת הלחם , כי אם בפרשת המועדים לא פרט הקרבנות שהם חובת היום , ולא הזכיר בחג
 המכות והסוכות ור"ה ויום העשור כי אם דרך כלל והקרבנות אשה לה' , מבלי לפרט מספרם
 ואיניס , רק בעזרת שלחם התנופ' הוא עקר המועד , זכר גם את הקרבן הנא בשביל הלחם ,
 והוא

אייד צו פֿערזאָרענען :
 (ו) אויסער דעם ניוואַמאַנאַט-
 ליכען גאַנצענאַפֿפֿער נעכט
 זיינעם מעהלאַפֿפֿער, וויאָ-
 אויך דעם טאַגליכען גאַנצען-
 אַפֿפֿער נעכט זיינעם מעהל-
 אַפֿפֿער, אונד דעם צו ביידען
 געהאָרענען טראַנקאַפֿפֿער,
 נאָך אַזירער פֿאַרשריפֿט :
 ווירד דווען, דעם עוויגען צו
 עהרען, צום אַנגענעהמען
 גערוך, דעם פֿיאר צו פֿער-
 צעהרען געגעבען : (ז) אַם
 צעהנטען טאַגע דווען זיבענטן
 מאַנאַט וואָלט איהר הייליגע
 פֿערקינדונג דאָרטען,
 אונד אייד קאַזטייאָן : אויך
 קיינערלויא קונטפֿערריכטונג
 פֿאַרנעהמען : (ח) אינד דעם
 עוויגען צו עהרען, אַזיין
 גאַנצענאַפֿפֿער צום אַנגענעה-
 מען גערוך ברינגען, נעטליך
 איינען זונגען שטיר, איינען
 ווידער, זיבען ראַטמער,
 אַפֿפֿער דאַצו פֿיינטען מעהלע מיט אַעל
 צעהנטהייל, אונד צום ווידער

וְיָבֹעֶשׂוּר לַחֹדֶשׁ הַשְּׂבִיעִי הַזֶּה
 מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעֲנִיתֶם
 אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם כְּר־מִלְאֲכֶה
 לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלֹת
 לַיהוָה רִיחַ גִּיחַח פֶּר בֶּן־בְּקָר
 אֶחָד אֵיל אֶחָד כִּבְשִׂים בְּנֵי
 שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם
 וּמִנְחַתְּכֶם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
 שְׂר־שָׂה עֶשְׂרֹנִים לַפֶּר שְׁנֵי

עליכם: ו מלבד עלת החרד
 ומנחתה ועלת החרד
 ומנחתה ונסביתם כמשפטם
 לריח גיחח אשה ליהוה: ו
 ובעשור לחדש השביעי הזה
 מקרא קדש יהיה לכם ועניתם
 את נפשותיכם כר מלאכה
 לא תעשו: והקרבתם עלות
 ליהוה ריח גיחח פר בן בקר
 אחד איל אחד כבשים בני
 שנה שבעה תמימים יהיו לכם
 ומנחתם סלת בלוילה בשמן
 שרשה עשרנים לפר שני

עשרנים
 אַללע מיסען אַהנע פֿעהלער זיין : (ט) צום שפּייען
 צום שטידערע דרייא
 צעהנטהייל, אונד צום ווידער

רש"י

תרגום אונקלוס

כט (ו) מלבד עלת הקדש. ושספי ראש
 קדש שהיא ביום ראש השנה :
 (יא) מלבד טעלת הכטרים
 (י) ובעשרא לירחא שביעאה הרין מערע קדיש יהי לבון ותענונית נפשיתון
 כרעביתא לא תעברון : (ס) ותקרבון עלתא קדם יי לאתקבלא ברעוא
 תור בר תורי חד דכר חד אטרין פני שניא שכעא שלטין יהון לבון: (ש) ומנחתון
 סולתא דפילא במשח תקתא עשרונית לתודא

באור

והוא שבעה כנשים ופר בן בקר ואני אילם לעלה, ושני כנשים לשלמים, ושעיר לטעלת, וכאן
 הזכיר השוספין אהן חונת היום :
 כט (ו) מלבד עלת החדש, ושספי ראש, שהיא ביום ראש השנה, והיא כנשוע שמה שאת
 ונראשי קדשיכם תקריבו וכו' יהי כשאר הקדשי כלם, אבל בקדש השניעו יס'
 כל

פינהם כט

תרגום אשכנזי קסב

עשרנים לאיל האחד : י עשרון
עשרון לכבש האחד לשבעת
הכבשים : יא שעיר-עזים אחד
חמאת מלכד חמאת הכפרים
ועלת ההמיר ומנהלתה
ונסכיהם

צוויא צעהנמהייל : (י) צו
יעדעם לאממע איין צעהנ-
טהייל : אונד זא צו אללען
זיבען לאממערן : (יא) איינען
ציגענבאק אלז זינדענאפער :
אויסער דעם זינדענאפער
דעו פערוארזונגזעצטעו ,
אויסר דעם טאגליכען אפפער
נעכט זיינעם מעהלאפפער ,
אונד

תרגום אונקלוס

רשי

תרגום עשרונים לדקרא חד : (י) עשרונא
עשרונא לאמרא חד פו לשבעא
אמדין : (יא) צפיר-בר-עזין חד
חמאתא בר מחמאת דכפאריא ועלתא
תריא ומנהלתה ונסכיהון

הכפורים י שער הנעש' בפני' האמור בא זרי
מות שנס הוא חמאת . ועלת התמיד יומלכד
עולות התמיד תעשו עולות הללו : ונסכיה' :
מוסב על המוספין הכתובות ועל תעו והוא
לשון צווי מלכד עולת התמיד ומנחתה תעשו
את אלה ונסכיהם וכן כל נסכיהם האמורים
בכל המועדות חוץ משל קרבנות החג שכל
ונסכה ונסכיהם ונסכיה שבהם מוסבים על
התמיד ואינן לשון צווי שקרי נסכיהם של מוספין כתובין לעצמן בכל יום ויום :
ומנחתם

באור

כל קרבנו הקרבן הזה שחדש בו , ע"כ הוצרך לומר מלכד עולת החדש ומנחתה , ומילא ידענו
שכל הנזכר בקרבנות ר"ס כוהג נסכיה , ולא הוצרך לומר מלכד . עלת החדש וחמאתו :
(יא) חמאת הכפרים , שער הנעשה בפנים האמור באחרי מות , שנס הוא חמאת , אבל
הוא חמאת הכפורים לכפר על הקודש מטמאות בני ישראל , וזה חמאת חנוכה כשאר חמאות
הנזכרים עם המוספים , וכן העולה הנזכרת כאן ה' מלכד העולה שזוה עס , כי אינם שוים , שהרי
לא נכטוו ישראל אלא איל אחד לעולה , ופה זיה לעולת המוספין פר ואיל ושבעה כבשים , ח"כ
מוייל ידענו שאלו העולות מלכד הנזכר עס (מדברי הרמב"ן) : ועלת החמיר , ומלכד עולת
התמיד , תעשו העולות הללו : ונסכיהם , מוסב על המוספין הכתובות , ועל תעו שהוא
לשון צווי , מלכד עלת התמיד ומנחתה , תעשו את אלה ונסכיהם , וכן כל נסכיהם האמורים
בכל המועדות , חוץ משל קרבנות החג , שכל ונסכה ונסכיהם ונסכיה שבהם מוסבים על
התמיד , ואינן לשון צווי , שהרי נסכיהם של מוספין כתובים לעצמן בכל יום ויום (רש"י) ;
כוונת הרב ז"ל שאלת ונסכיהם בכנוי הרבים , הנאמר פה בעשור לחדש , ע"כ אינו שם על חמאת
הכפורים ועולת התמיד , שאין לחמאת נסכים , ולזה פ' שהוא מוסב על המוספין , ואם כן
נס כל נסכיהם האמורים בכל המועדות כן , ואולם בקרבנות החג אי אפשר לומר ונסכיהם
על המוספים , שהרי נסכיהם כתובין לעצמן , וע"כ לומר דמוסב על התמיד , ומה שאמר ביום
השני ונסכיהם בכנוי הרבים , פירש רש"י להלן שכל שני תמידי היום הוא אונד כן , ולא שנה
הלפך אלא לדרשה , כמו שארז"ל מ"ס י"ד מ"ס , הרי כאן מים , רמז לנסוך המים מן התורה :
כלזה נראה מכוונת הרב ז"ל , ואולם חסוק הוא בלשון , ומתנגד לסדר העמים , שתהיה אלת
ונסכיהם שנה על המוספין הנזכרים כבר , ותחמרה המלות , תעשו את אלה , כמ"ש הרב
בעשור , כי צווי והקרבנות רמזקה מאלת ונסכיהם עד מאד , ואין להשיבה עליו , ומדוע לא
תהיה הוראת המלה שזה בכל המאמרים , כי הנה בשנת וראש חדש שזכרו נסכיהם , תשוב
אלת ונסכה ונסכו האמורה בהם על עולת התמיד , ובכל יתר המועדות יהיה לשון צווי , חוץ
מימי החג שבהן ישובו על התמיד : והנה בשני כ"י שבידי כל הדבור הזה אינו , וכן בדברי רש"י
להלן

וְנִסְכֵיהֶם: ס שביעי יב וּבַחֲמִישֵׁי
 עֶשֶׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
 מִקְרֵא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
 מִלֶּאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ
 וְחַגְתֶּם חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים:
 וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ אִשֶׁה רִיחַ
 נִיחַח לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר
 שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר אֵילִם שְׁנַיִם
 כִּבְשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַת עֶשֶׂר
 תְּמִימִם יְהִי: י' וּמִנְחָתָם סֹלֶת
 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁרֵשָׁה עֶשְׂרֹנִים
 לַפָּר הָאֶחָד לְשֹׁלֶשֶׁת עֶשֶׂר
 פָּרִים שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל הָאֶחָד
 לְשְׁנֵי הָאֵילִם: טו וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן
 נקוד על וי' לכבש

אונד דעם דאָז געהאָריגען
 טראַנקאָפּער: (יב) אַם
 פֿונפּערהנטען טאָגע דווען
 זיבענטען מאָנאַט וואָלל־ט
 איהר הייליגע פֿערקינדיונג
 האַלטען, אונד קיינע קונט־
 אַרכייט פֿערריכטען: זיבען
 טאָגע האַבט איהר דעם עוויגן
 צו ערווען איין פֿעזט צו
 פֿיארן: (יג) אונד וואָלל־ט
 אַן דוועם ערוטען דערוועלן,
 דעם עוויגען צו עהרען, איין
 גאַנצע וואָפּער צום אַנגענעה־
 מען גערוך דעם פֿיאר איכר־
 געבען, נעמליך דרייאַצען
 זונגע שטירע, צווייאַ ווידער:
 פֿירצען יאהריגע לאַממער,
 דיא אַדונגע פֿעהלער זיין
 מיסען: (יד) צום מעהלאַפּער
 דאָז פֿייגען מעהל מיט אַעל
 איינגערויזרט: צו יעדעם
 שטירע דרייאַ צעהנטהייל,
 אונד זאָ צו אַללען דרייאַצען
 שטירען, צווייאַ צעהנטייל
 צו איינעם ווידער, אונד זאָ

צו בירען ווידערן: (טו) איין צעהנטהייל

תרגום אונקלוס

וְנִסְכֵיהֶן: (יב) וּבַחֲמִשֵׁת עֶשְׂרָא יוֹמָא לִירְחָא שְׁבִיעִיאַ
 טַעֲרַע קַדִּישׁ יְהִי לְכוֹן כָּל עֲבִידַת פִּילְחוֹן לֹא תַעֲבֹדוּ וְתַחֲגֹן חַגָּא קִדְּשׁ
 שְׁבַעֲא יוֹמִין: (יג) וְתַקְרֹבֶן עֲלֵתָא קוֹרְבָן דְּטַתְקַבֵּל פֿרַעֲנָא קִדְּשׁ יִי תוֹרִין
 בְּנֵי תוֹרֵי תֵּלַת עֶשֶׂר דְּכָרִין תְּרִין אַטְרִין כְּנֵי שְׁנָא אַרְבַּעַת עֶשֶׂר שְׁלִמִין תוֹרִין
 (יד) וּמִנְחָתָהוֹן סוֹלֵתָא דְּפִילָא בְּטִישָׁח תֵּלַתָּא עֶשְׂרֹנִין לְתוֹרָא חַד לְתַלְתָּא
 עֶשֶׂר תוֹרִין תְּרִין עֶשְׂרֹנִין לְדְּכָרָא חַד לְתַרִין דְּכָרִין: (טו) וְעֶשְׂרֹנָא עֶשְׂרֹנָא
 לְאֵטְרָא

באור

דלהלן לא הזכיר שם שיהיה ונסכיהם הנאמר בשני על שני תמיד היום, שגם הוא דוסק נחל
 והנראה לפי פשוטו שכוני הרבים ונסכיהם שב על התמיד והמנחה, שכן ביום השבת מלכא
 שיחס הכתוב הנסכים אל סולת המנחה, סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו, ומזה שאמר ונסכיהם
 בכני המז'ס, והעולה ומנקה הם ל"כ, אין ראיה כל כך, כיון שזכרנו פעמים רבות, שגם
 המ'ס

פינחס כט

תרגום אשכנזי קסג

לכבש האחד לארבעה עשר
 כבשים: טו ושעיר-עזים אחד
 חטאת מלבד עלת התמיד
 מנחתה ונסכה: ס וביום
 השני פרים בני-בקר שנים
 עשר אילים שנים כבשים בני-
 שנה ארבעה עשר תמימים:
 יח ומנחתם ונסכיהם לפרים
 לאילם ולכבשים במספרם
 כמשפט: יט ושעיר-עזים אחד
 חטאת מלבד עלת התמיד
 ומנחתה ונסכיהם: ס כוביום
 השלישי פרים עשהי-עשר
 אילם שנים כבשים בני-שנה
 ארבעה

צו איינעם לאממע: אונד
 זא צו אללען פירצעהן לאמ-
 מערן: (טו) איינען ציגענבאק
 צום זינדענאפפער: אויסער
 דעם טאגליכען גאנצען
 אפפער, נעכט זיינעם
 מעהל אונד טראנקאפפער:
 (כז) אים צווייטען טאגע
 צוואלף יונגע שטירע, צוויי-
 ווידער: פירצעהן יאהרוגע
 לאממער, אהנע פעהלער:
 (יח) דאצו דאז מעהל אונד
 דיא טראנקאפפער, נאך
 אנצאהל דער שטירע,
 ווידער, אונד לאממער,
 וויא דיא פערארדנונג מיט
 ברוינגט: (יט) אויך איינען
 ציגענבאק אלו זינדענאפפער:
 אויסער דעם טאגליכען גאנצען
 אפפער, נעכט דעם מעהל
 אונד דען טראנקאפפערן
 דאצו: (כ) אים דריטטען
 טאגע אוילף שטירע, צוויי
 ווידער: פירצעהן

רשי

תרגום אונקלוס

לאמרא חד לארבעה עשר אמרין:
 (טו) וצפיר-ברעזין חד חטאתא בר
 מעלת תדיקא מנחתה ונסכה:
 (יז) וכיזמא תנינא תזרין בני תזרי
 תרי עשר דכרין תזרין אמרין בני
 שנא ארבעה עשר שלטין:
 (יח) ומנחתהון ונסכיהון לתזרין
 לדכרין ולאמרין כמנניהון כדתוי:
 (יט) וצפיר-ברעזין חד חטאתא בר
 מעלת תדיקא ומנחתה ונסכיהון:
 דכרין תזרין אמרין בני-שנא

(יח) ומנחתם ונסכיהם לפרים • פרי החג
 שבעים הם כנגד ע' אומות בימי המקדש היו
 מניחין עליהם מן היסורין: ולכבשים כנגד
 ישראל שנקראו זה פזורה (ירמיה ז') והם
 קבועים ומנינס תשעים ושמונה לכלות מהם
 תשעים ושמונה קללות שנמשכה תורה • בשני
 כאמר ונסכיהם ע' שני תמיד היום ולא שנה
 הלשון אלא לידרוש כמו שארז'ל בשני ונסכיהם
 בשני ונסכיהם בשני כמשפט מ"ס י"ד מ"ס
 הכי כאן מוס רמו לנסוך המים מן התורה
 נאז

(כ) וכיזמא תליתאה תזרין חד-עשר
 ארבעה

לכבש
 עשרו
 האחד
 עשר
 שנים
 רבקה
 ריה
 ימים
 תעשו
 כר

לכבש
 עשרו
 האחד
 עשר
 שנים
 רבקה
 ריה
 ימים
 תעשו
 כר

אֲרֶבֶּעָה עֶשֶׂר הַתְּמוֹמִים:
כ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם לַפָּרִים
 לְאֵילִם וּלְכֹבָשִׁים בְּמִסְפָּרָם
כ כַּמִּשְׁפָּט: וְשַׁעִיר הַמִּטָּה
א אֶחָד מִלֶּבֶד עֲלֵת הַתְּמוֹד
 וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ: **ס** כִּי וּבַיּוֹם
 הַרְבִּיעִי פָרִים עֶשְׂרֵה אֵילִם
 שְׁנַיִם כֹּבָשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה
ע עֶשֶׂר הַתְּמוֹמִים: **כ** מִנְחָתָם
 וְנִסְכֵיהֶם לַפָּרִים לְאֵילִם
 וּלְכֹבָשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט:
ס וְשַׁעִיר־עֵזִים אֶחָד הַמִּטָּה
 מִלֶּבֶד עֲלֵת הַתְּמוֹד מִנְחָתָהּ
 וְנִסְכָּהּ: **ס** כִּי וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי
 פָּרִים תִּשְׁעָה אֵילִם שְׁנַיִם
 כֹּבָשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה עֶשֶׂר
ת תְּמוֹמִים: **ס** וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם
 לַפָּרִים

פירציהו יאהריוע לאממער,
 אהגע פעהלער: (כא) ראצו
 ראז מעהל אונד דיא טראנק-
 אפפער, נאך אנצאהל דער
 שטירע, ווידער, לאממער,
 וויא דיא פערארדנונג מיט
 ברינגט: (כב) אויך איינען
 ציגענבאק אלו וינדענאפער,
 אויסער דעם טאגליכען
 גאנצענאפפער, נעכט דעם
 מעהל אונד טראנקאפפער
 ראצו: (כג) אים פירטען
 טאגע צעהן שטירע, צווייא
 ווידער, פירצעהן יונגע
 לאממער, אהגע פעהלער:
 (כד) ראצו ראז מעהל אונד
 דיא טראנקאפפער, נאך
 אנצאל דער שטירע, ווידער
 אונד לאממער, וויא דיא
 פערארדנונג מיט ברינגט:
 (כה) אויך איינען ציגענבאק
 אלו וינדענאפער: אויסער
 דעם טאגליכן גאנצענאפער,
 נעכט דעם מעהל אונד
 טראנקאפפער ראצו: (כז) אים
 פינפטען טאגע ניין שטירע,
 צווייא ווידער, פירצעהן
 יונגע לאממער, אהגע
 פעהלער: (כח) ראצו ראז
 מעהל אונד דיא טראנק-
 אפפער נאך

תרגום אונקלוס

א אַרְבַּעַה עֶשֶׂר שְׁלֵמִין: (כא) וּמִנְחָתָהוּ וְנִסְכֵיהוּ לְתוֹרִין לְדַבְרִין וּלְאִטְרִין
 בְּטַגְנִיחֹן בְּרַחֲוִי: (כב) וְצִפְרָא חֲמַסְתָּא חַד בַּר מַעֲלַת תְּדִירָא וּמִנְחָתָהּ
 וְנִסְכָּהּ: (כג) וְכִזְמָא רַבִּיעָא תוֹרִין עֶשְׂרֵה דַבְרִין תְּרִין אִטְרִין בְּנֵי שְׁנָא אַרְבַּעַה
ב עֶשֶׂר שְׁלֵמִין: (כד) מִנְחָתָהוּ וְנִסְכֵיהוּ לְתוֹרִין לְדַבְרִין וּלְאִטְרִין בְּטַגְנִיחֹן
 בְּרַחֲוִי: (כה) וְצִפְרִי בְּרַחֲוִין חַד חֲמַסְתָּא בַר מַעֲלַת תְּדִירָא מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:
ו וְכִזְמָא חֲמִישָׁא תוֹרִין תִּשְׁעָה דַבְרִין תְּרִין אִטְרִין בְּנֵי־שְׁנָא אַרְבַּעַה
ז עֶשֶׂר שְׁלֵמִין: (ז) וּמִנְחָתָהוּ וְנִסְכֵיהוּ לְתוֹרִין

לתורין

לַפָּרִים לְאֵילִם וּלְכִבְשִׁים ר
 בַּמִּסְפָּרִם בַּמִּשְׁפָּט׃ כח וּשְׁעֵיר
 חַטָּאת אֶחָד מִלְבָּד עֲלֵת
 הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּיהָ׃ ס
 כט וּבַיּוֹם הַשְּׁנַי פָּרִים שְׂמִנָּה
 אֵילִם שְׁנַיִם כִּבְשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה
 אַרְבַּעַת עֶשֶׂר הַתְּמִימִם׃
 וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם לַפָּרִים ר
 לְאֵילִם וּלְכִבְשִׁים בַּמִּסְפָּרִם
 בַּמִּשְׁפָּט׃ לח וּשְׁעֵיר חַטָּאת
 אֶחָד מִלְבָּד עֲלֵת הַתָּמִיד
 מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּיהָ׃ ס לב וּבַיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי פָּרִים שִׁבְעָה אֵילִם
 שְׁנַיִם כִּבְשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַת
 עֶשֶׂר הַתְּמִימִם׃ לג וּמִנְחָתָם
 וְנִסְכֵיהֶם לַפָּרִים לְאֵילִם ר
 וּלְכִבְשִׁים בַּמִּסְפָּרִם בַּמִּשְׁפָּטִם׃
 וּשְׁעֵיר

נאך אנצאל דער שטירע ,
 ווידער אונד לאַממער , וויא
 דיא פֿערֿארדנונג מיטברֿינגט :
 (כח) אויך איינען ציגענבאָק
 אַלו זינדענאָפֿער : אויסער
 דעם טאָגליכן גאַנצענאָפֿער ,
 נעכזט דעם מעהל אונד
 טראַנקאָפֿער דאַצו : (כט) אַם
 זעכזטען טאָגע אַכט שטירע ,
 צוויי ווידער , פֿירצערן
 יונגע לאַממער , אָהנע
 פֿעהלער : (ל) דאַצו דאַז
 מעהל אונד דיא טראַנקאָפֿער
 אָפֿער , נאך אנצאל דער
 שטירע , ווידער אונד לאַמֿ
 מער , וויא דיא פֿערֿארדנונג
 מיטברֿינגט : (לא) אויך איינען
 ציגענבאָק אַלו זינדענאָפֿער :
 אויסער דעם טאָגליכען
 גאַנצענאָפֿער , נעכזט דעם
 מעהל אָפֿער , אונד דען
 טראַנקאָפֿערן דאַצו : (לב) אַם
 זיבענטען טאָגע זיבען שטירע ,
 צוויי ווידער , פֿירצערן
 יונגע לאַממער , אָהנע
 פֿעהלער : (לג) דאַצו דאַז
 מעהל אונד דיא טראַנקאָפֿער
 אָפֿער , נאך אנצאל דער
 שטירע , ווידער אונד לאַמֿ
 מער , וויא דיא פֿערֿארדנונג
 מיטברֿינגט :
 אויך

תרגום אונקלוס

לתזרין לְדַכְרִין וְלֵאמְרִין בְּמַגְנִיחוֹן בְּרַחֲוִי : (כח) וְצִפּוּרָא רַחֲמָא תָּא חַד בְּר
 מַעֲלַת תְּדִירָא וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּיהָ : (כט) וּבַיּוֹמָא שְׁתִּיתָא תּוֹרִין תְּמִנְיָא דְכְרִין
 תְּרִין אַמְרִין בְּנֵי שְׁנָא אַרְבַּעַת עֶשֶׂר שְׁלִמִין : (ל) וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵיהֶּוֹן לְתוֹרִין
 לְדַכְרִין וְלֵאמְרִין בְּמַגְנִיחוֹן בְּרַחֲוִי : (לב) וְצִפּוּרָא רַחֲמָא תָּא חַד בְּר מַעֲלַת
 תְּדִירָא מִנְחָתָא וְנִסְכָּהָ : (לג) וּבַיּוֹמָא שְׁבִיעָא תּוֹרִין שְׁבַעַת דְכְרִין תְּרִין
 אַמְרִין בְּנֵי שְׁנָא אַרְבַּעַת עֶשֶׂר שְׁלִמִין : (לד) וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵיהֶּוֹן לְתוֹרִין
 לְדַכְרִין וְלֵאמְרִין בְּמַגְנִיחוֹן בְּרַחֲוִי לְהוֹן :
 וּצִפּוּרָא

לד ושעיר חטאת אחד מלבד
 עלה הרהיב מנחתה
 ונסכה: ס מפטיר לה ביום השמיני
 עצרת יהיה לכם כל מלאכת
 עבודה לא תעשו: לו והקרבתם
 עלה אשה ריח ניחח ליהוה כד
 אחד איך אחד כבשים בני
 שנה שבעה תמימים: לו מנחתם
 ונסכיהם לפר לאיך ולכבשים
 במספרם במשפט: לח ושעיר
 חטאת אחד מלבד עלת
 הרהיב ומנחתה ונסכה:
 אלה

(לד) אויך איינען ציגענבאק
 אלו זינדענאפפער: אויסער
 דעם טאגליכען גאנצענאפפער,
 נעכט דעם מעהל אונד
 טראנקאפפער דאצו: (לה) אם
 אכטען טאגע זאללט איהר
 דאן בעשלוספעזט פיארון,
 אונד קיינע קונזארבייט
 פערריכטן: (לו) צום גאנצען
 אפפער געכט איהר, דעם
 עוויגען צו עהרען, צום אן-
 גענעהמען גערוד, דעם פיאור
 צו פערצעהרען, איינען
 שטיר, איינען ווידער, זיבען
 יאדריגע לאממער, אהגע
 פעהלער: (לז) דאצו דאן
 מעהל אונד טראנקאפפער
 צום שטירע, צום ווידער,
 אונד נאך אנצאל דער לאמ-
 מער, וויא פארגעשריבען:
 (לח) אויך איינען ציגענבאק
 צום זינדענאפפער: אויסער
 דעם טאגליכען גאנצענאפפער,

דעם זינדענאפפער, נעכט זיינעם מעהל אונד טראנקאפפער:
 דווע

רשי

תרגום אונקלוס

(לד) וצפירא דחטאתא חד בר טעלת
 תדירא טנתתה ונסכה: (לה) ביומא
 תמינאה כנישין תתי לבון כל עבדת
 פולחן לא תעבדון: (לו) ותקרבן
 עלתא קרבן דטתקבל ברענא קים
 יי תור חד דבר חד אטרין בני-טנא
 שבקעא שלטין: (לז) טנתתון
 ונסכיהון לתורא לדקרא ולאטרין
 בטניניהון כרתוי: (לח) וצפירא
 דחטאתא חד בר טעלת תדירא
 ונטנתה ונסכה: אלון

בחג: (לה) עזרת תהיה לכם • עזרים
 בעשיית מלאכה • דבר אחר עזרת עזרו
 עלנחת תלמד שטען לינה • ומדרשו באגדה
 לפי שכל ימות הרצל הקריבו כנגד שנעים
 אומות ובאין ללכת אמר להם המקום בנקשה
 מכם עשוי סעודה קטנה כדי שאהנה מכם:
 (לו) פר אחד איל אחד • איל כנגד ישראל
 התעבבו לו עוד מעט וגאון חנה הוא זה כבני
 הנפתרים מאביהם והוא אומר להם קשה עלי
 פרודתכם עכבו עוד יום אחד ושל למלך שעה
 כעודה כולי פדאיתא במסכת סוטה ובמדרש
 רבי תנחומא למדה תורה דרך ארץ שמי אש לו
 אכטנאי יום ראשון יאכילנו פשוט' למחר
 מאכילי דגיס, למחר גזר נהמה,
 למחר מאכילנו קטנית למחר מאכילנו ירק
 טתק

פינחס ממות כט ל

תרגום אשכנזי קסה

לֹא אֱלֹהֵי תַעֲשׂוּ לַיהוָה בְּמוֹעֲדֵיכֶם
לְבַד מִנְדְרֵיכֶם וּנְדָבְרֵיכֶם
לְעַלְתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם
וּלְנִסְפֵיכֶם וּלְשֵׁר מֵיכֶם :
לֹא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כִּכְלֹ אֲשֶׁר־צִוְּיָהּ יְהוָה אֶת־
מֹשֶׁה : פ סדר ממות

(לט) דיוע אפפער זאללם
איהר, דעם עוויגן צו עהרען,
אן דען בעשטיממען פעוט-
טאגען ברונגען : אויסער
אייערן געל'יבדען, אונד
מילדען גאבען, אן גאנצען
אפפערן, נעכט דאצו גע-
האריגען מעהל אונד טראנק-
אפפערן, וויא אויך פריידען
אפפערן :

ל (ס) משה זאגט דען
קינדערן ישראל
אללעו : זא וויא עו איהם דער
עוויגע אויפגעטראגען :

וַיֹּדְבַר מֹשֶׁה אֶל־רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת
לְבָנָי

(ז) משה רעדעטע פערנער מיט דען שטאמהייפטערן דער

תרגום אונקלוס

רש"י

(לט) אֵלֶיךָ תַעֲבֹדוּן קְדָשֵׁי בְּמוֹעֲדֵיכֶם
בְּרַב מִנְדְרֵיכֶם וּנְדָבְוֹתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם
וּלְמִנְחֹתֵיכֶם וּלְנִסְפֵיכֶם וּלְנִקְסַת
קִדְשֵׁיכֶם :

פומת והולך כפרי חגן : (לט) אלה תעשו
לה' במועדיכם * דבר הקטוב לחובה : לבד
מנדריכם . אם זאתם לידור קרננות ברגל
מזבה היא בידרכם או נדרים או נדב' שגדרת'
כל השנה הקריבוס ברגל שמה יקשה לו לחזור
ולעלות לירושלים ולהקריב נדריו וכמא עובר
בכל תאמר :

ל (א) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְבָנָי יִשְׂרָאֵל כִּכְלֹ
דִּי־פְקִידֵי יְיָ יַת־מֹשֶׁה :
(ב) וּמְלִיל טָשָׁה עִם־רִישֵׁי שְׂכֻטָא
לְבָנָי

ל (א) ויאמר משה אל בני ישראל .
להפסיק הענין דברי רבי שמעאל
לפי שער כאן דבריו של מקום ובפרשת
נדרים מתחלת נדבורו של משה הונרך להפסיק
תפלה ולומר שחזר משה ואמר פרשה זו לישראל
שאם לא כן יש במשמע שלא אמר להם זו אלא בפרשת נדרים התחיל דבריו :
(ב) ראשי המטות . חלק כבוד לכשאים ללמדם תפלה ואחר כך לכל בני ישראל ומכין
שאף שאר הדברות כן תלמוד לומר וישבו אליו אהרן וכל הכשאים בעדה
ודבר

באור

המ"ס תחת הנו"ן : (לה) עצרה, מבואר בפ' אמור (ויקרא כ"ג י"ח) : (לט) אלה תעשו
לה' במועדיכם, דבר הקטוב לחובה : לבד מנדריכם, אם זאתם לידור קרננות ברגל מזבה
היא בידכם, או נדרים ונדבות שגדרתם כל השנה הקריבוס ברגל, שמה יקשה לו לחזור ולעלו'
לירושלים ולהקריב נדריו, וכמא עובר בכל תאמר (רש"י) : לעלתיכם, וגו' למ"ד הכללי,
כאומר כל"א (וואס איבדהויפט אכלאנגט) :

ל (א) ויאמר משה, להפסיק הענין, דברי ר' שמעאל, לפי שער כאן דבריו של מקום,
ופרשת נדרים מתחלת נדבורו של משה, הונרך להפסיק תפלה, ולומר שחזר משה
ואמר פרשה זו לישראל, שאם לא כן יש במשמע שלא אמר להם זו, אלא בפ' נדרים התחיל
דבריו (רש"י) : (ב) אל ראשי המטות לבני ישראל, באורו כאלו אמר ראשי מטות בני
ישראל, ולפי שאמר המטות בה"א הדעת שלא תתכן להסמך, לכן הוכרח לומר לבני כלמ"ד
השמוש